

POSSIBILITIES OF IMPROVING THE MODERNIZED METHODOLOGICAL PROVISION OF TEACHING FREE UNIT CREATION IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM

Ermatova Shohista Abdusalomovna

NamSU, teacher of the Department of Teaching Methodology of Social
and Humanities in Primary Education

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10836732>

ARTICLE INFO

Received: 12th March 2024

Accepted: 18th March 2024

Online: 19th March 2024

KEYWORDS

Digital transformation of
education, information
educational environment,
digital educational
technologies, higher education.

ABSTRACT

This article highlights the advantages of digital technologies, the advantages of teaching the poet's work by improving the modernized methodical support in teaching the works of Erkin Vahidov, the problems of combining digital educational technologies with traditional methods of teaching literature.

ВОЗМОЖНОСТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ МОДЕРНИЗИРОВАННОГО МЕТОДИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ СОЗДАНИЯ БЕСПЛАТНОГО ОБУЧЕНИЯ В СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

Эрматова Шохиста Абдусаломовна

НамГУ, преподаватель кафедры методики преподавания социальных и гуманитарных
наук в начальной школе

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10836732>

ARTICLE INFO

Received: 12th March 2024

Accepted: 18th March 2024

Online: 19th March 2024

KEYWORDS

Цифровая трансформация
образования,
информационная
образовательная среда,
цифровые образовательные
технологии, высшее
образование

ABSTRACT

В данной статье освещаются преимущества цифровых технологий, преимущества обучения творчеству поэта путем совершенствования модернизированного методического обеспечения преподавания произведений Эркина Вахидова, проблемы совмещения цифровых образовательных технологий с традиционными методами преподавания литературы.

OLY TA'LIM TIZIMIDA ERKIN VOHIDOV IJODINI O'RGATISHNING MODERNIZATSIYALASHGAN METODIK TA'MINOTINI TAKOMILLASHTIRISH IMKONIYATLARI

Ermatova Shohista Abdusalomovna

NamDU, Boshlang'ich ta'limda ijtimoiy-gumanitar fanlarni o'qitish metodikasi kafedrası
o'qituvchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10836732>

ARTICLE INFO

Received: 12th March 2024

Accepted: 18th March 2024

Online: 19th March 2024

KEYWORDS

Ta'limning raqamli transformatsiyasi, axborot ta'lim muhiti, raqamli ta'lim texnologiyalari, oliy ta'lim.

ABSTRACT

Ushbu maqolada raqamli texnologiyalarning afzalliklari, Erkin Vohidov ijodini o'rgatishning modernizatsiyalashgan metodik ta'minotini takomillashtirish orqali shoir ijodini o'rgatishning afzalliklari, raqamli ta'lim texnologiyalarini adabiyotni an'anaviy o'qitish usullari bilan uyg'unlashtirish muammolari yoritilgan.

Oliy ta'lim tizimida shoir va yozuvchilar ijodini o'rgatishning modernizatsiyalashgan metodik taminotini takomillashtirish masalalari bugungi kundagi dolzarb muammolardandir. Biroq ko'pgina o'qituvchilar hali raqamli ta'lim resurslaridan foydalanishning samarali usullarini o'zlashtirmagan va adabiyotni o'qitish natijalarini qanday yangi texnologiyalar yaxshilash mumkinligini har doim ham bilishmaydi. Ushbu jarayonda asosiy tadqiqot usullari tizimli metod, nazariy-kontent tahlili va sotsiologik metod bo'lib, raqamli ta'lim muhitida shoir va yozuvchilar ijodini o'qitish holatini tahlil qilish imkonini beradi. Bunda multimedia taqdimoti asosiy yordamchi bo'lib, uning gipermatn xizmatlari matn bilan chuqur ishlash, dizayn faoliyati va telekommunikatsiya loyihalarini yaratish, media dizayn texnologiyasi va kitob treylerlarini ishlab chiqish, raqamli hikoyalar, longread va messenger texnologiyalari; ta'limga oid bo'lmagan, lekin o'qituvchi tomonidan didaktik darajaga o'tkazilishi mumkin bo'lgan raqamli Internet resurslaridan foydalanishni o'z ichiga oladi.

Oliy ta'limni axborotlashtirish amaliyoti uzoq vaqtdan beri davom etayotgan, ammo adabiyot o'qituvchilari raqamli ta'lim resurslaridan foydalanish va adabiyot darslarida ulardan foydalanishning samarali usullarini o'zlashtirishda hali ham qiyinchiliklarga duch kelishmoqda. Ta'limning raqamli transformatsiyasini Erkin Vohidov hayoti va ijodiga qo'llash orqali oliy ta'lim adabiy ta'limi uchun ham axborot ta'lim muhiti yaratiladi. Maktab va universitetlarda ta'limning raqamli transformatsiyasi ta'lim usullarini qayta ishlab chiqish, professor-o'qituvchilar malakasini oshirish va oson kirish mumkin bo'lgan kontentni yaratish bilan bog'liqdir. Olimlarning ta'kidlashicha, "an'anaviy ta'lim modellaridan innovatsion modellarga o'tishda texnologik bo'shliqni bartaraf etish" uchun "barcha ta'lim tashkilotlarining ta'lim resurslaridan foydalanish imkoniyati; o'z sohasi bo'yicha ilg'or amaliyotchilardan o'quv-uslubiy materiallar reestrini hamda materialni o'zlashtirish sifatini tekshirish uchun kompetensiyaga asoslangan nazorat-o'lchov materiallari to'plamini tuzish" universitetda o'qitishda ham, maktab amaliyotida ham dolzarbdir. Finlyandiya, Koreya va Singapurdagi ta'lim tizimlarini raqamli transformatsiya qilish bo'yicha xalqaro tajriba bu boradagi bir qator yangi

xorijiy nashrlarda bayon etilgan. Bu davlatlar ta'lim sifati va uni axborotlashtirish bo'yicha dunyoda eng yuqori o'rinlarni egallaydi.

Oliy ta'limda AKTdan foydalangan holda kasbiy muammolarni hal qilish bo'yicha ta'lim faoliyatini amalga oshirish, shuningdek, AKTdan foydalanish bo'yicha qo'llab-quvvatlash xizmatlarining mavjudligi ta'lim sifatini yaxshilashda asosiy o'rin tutadi. Shu bilan birga, "talabalarning ommaviy miqyosda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish sohasidagi kompetensiyalarini, shu jumladan axborot va kommunikatsiyalar sohasidagi bilimlarni shakllantirish va rivojlantirishni ta'minlashi" kerak. Texnologiyalar, axborotni izlash, tahlil qilish va uzatish, tugallangan ishlarning taqdimoti, axborot xavfsizligi asoslari, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va Internetdan xavfsiz foydalanish qobiliyati shakllangan bo'lishi kerak.

Ilg'or adabiyot o'qituvchilari o'z darslariga tayyorlanishda internet muhitidagi materiallardan muvaffaqiyatli foydalanishsa-da, ularning ko'pchiligi adabiyot darslarida raqamli ta'lim resurslaridan samarali foydalanish metodikasini hali yetarlicha o'zlashtirmagan va har doim ham yangi manbalar va texnologiyalar qanday bo'lishi mumkinligini bilishmaydi. Adabiyot darsini boyitish, zamonaviy maktab o'quvchilarining fanga bo'lgan qiziqishini oshirish va o'quv natijalarini yaxshilash orqali shakllantirilgan adabiyotlarni o'qitishning meta-mavzusi va o'ziga xos natijalarini amalga oshirish uchun axborot va ta'lim muhitidan foydalanish bo'yicha o'qituvchining malakasini oshirish va ushbu maqsadga erishishning ustuvor vazifasidir. O'qituvchini ta'limda davrida raqamli ta'lim resurslaridan samaraliroq foydalanishga undash, ularni dars jarayonida qo'llash usullari va maktab adabiy ta'limini modernizatsiya qilishga yordam beruvchi qator yangi ta'lim texnologiyalarini o'zlashtirishdan iborat. Bu borada qo'llaniladigan tadqiqot usullari tizimli usul, nazariy va mazmuniy tahlil va sotsiologik usul bo'lib, adabiy ta'limni modernizatsiya qilish bilan bog'liq me'yoriy hujjatlarni o'rganish, o'qituvchilar bilan suhbatlar va ularning so'rovnomalari, ma'ruzalar o'qish, seminarlar va veb-seminarlar o'tkazish, qiziqish muammosi bo'yicha ilmiy va uslubiy adabiyotlarni o'rganish jarayonida yuzaga keladigan savollarni ijtimoiy tarmoqlarda muammoni muhokama qilish, raqamli ta'lim resurslari va texnologiyalaridan foydalanish bo'yicha adabiyot o'qituvchilarining ish tajribasini o'rganish, elektron ta'lim muhitida adabiyotlarni o'qitish holati tahlil qilinib, dolzarb muammolar va ularni hal etish yo'llari belgilandi.

Tadqiqot davomida adabiyot darslarida ko'pincha taqdimot va videolardan foydalanishlari ma'lum bo'ldi. Taymmedia taqdimotlari, asosan XX asr maktablarida qo'llaniladigan texnik o'quv qo'llanmalarining o'rnini bosadi: har xil turdagi vizual materiallarni ko'rsatish uchun ishlatiladigan kodoskop, kinokamera, magnitafon va boshqalar. sinfda: rasmlar, film parchalari, ovozli yozuvlar va h.k.. O'qituvchi ko'pincha multimediyali taqdimotning o'zi har qanday adabiyot darsining asosi bo'lgan matn bilan chuqurroq va puxta o'ylangan ishlashga yordam beradigan shunday imkoniyatlarga ega deb o'ylamaydi. O'quv multimediya taqdimotining texnologik imkoniyatlari matn strukturasi zarur elementlarini ajratib ko'rsatish uchun animatsiyadan muvaffaqiyatli foydalanishga, badiiy adabiyotning matnlararo subtekstlarini aktualashtiradigan gipermatnlardan foydalanishga yordam beradi, bu "adabiyotning

matnlararo tabiati va adabiyotning matnlararo tabiati o'rtasidagi o'ziga xos bog'liqlik bilan izohlanadi.

“Elektron gipermatn” va matnga, jumladan, vizual va tovushli fragmentlarga vizual turli izohlar beradi. Gipermatnli izohlar an'anaviy qog'oz matnni o'zgartirib, uni chiziqli bo'lmagan holga keltiradi, ya'ni belgilangan matn bo'laklari o'rtasida o'zaro bog'lanishlar (giperhavolalar) paydo bo'lib, bir matn fragmentidan ikkinchisiga va orqaga o'tish imkonini beradi. Multimedia taqdimoti Internetdagi audio va video materiallarga havolalarni o'z ichiga olishi mumkin, masalan, spektakllar va filmlarning video yozuvlari, ularning qismlari barqaror Internetga ulangan holda adabiyot darslarida namoyish etilishi yoki taqdimotga alohida audio yoki video fayllar sifatida ulanishi mumkin. Uning chegaralari ovoz muharrirlari va video muharrirlari yordamida o'qituvchi tomonidan belgilanishi mumkin.

References:

1. Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. (E)ISSN:2181-1784 www.oriens.uz SJIF 2023 = 6.131 / ASI Factor = 1.7 3(4), April, 2023
2. <https://ru.wikipedia.org/wiki/Википедия>. Википедия. Свободная энциклопедия.
3. Vohidov E. Inson. – T.: 2018. “O'qituvchi”
4. Усмонова О. Ёзувчи ҳаёти ва ижодини адабий таҳлил ҳамда талқин усулларига таяниб ўрганиш. Пед.фан.ном. дисс... – Т.: 2007.
5. Бобоев Т. Олий ўқув юртларида ўзбек шеърини поэтикаси асосларини ўрганиш: Пед. фан. док. дисс... автореферати. -Т.: 1998.
6. Хужамбердиева Ш.К. Таълим босқичларида Эркин Воҳидов ижоди ва ҳаётини ўқитиш усуллари: пед. фан. бўйича фалсафа доктори (PhD)... дисс. – Намаган, 2019.
7. Хужамбердиева Ш. Эркин Воҳидовнинг «Руҳлар исёни» достонини ўрганиш // Таълим тизимида ижтимоий-гуманитар фанлар. – Тошкент, 2012. №1. – Б. 167-169.
8. Хужамбердиева Ш. Ўқиш дарсларида Эркин Воҳидов ижоди намуналарини ўргатиш // Педагогик таълим. – Тошкент, 2012. № 2. – Б. 65-67.
9. Кодиров Н. Глобалл жараёнларида ахборот маданиятининг аҳамияти //Общество и инновации. – 2023. – Т. 4. – №. 7/S. – С. 204-211.